

שרון מועלים

איוה ניר גוכן
דברים שרופאים לא מספרים

כמה קרובה ההנדסה הגנטית?

מבחינה מדעית, למרבה האימה, אנחנו מוכנים

באמריקה, אחד התפוצים המי רגשים והמעצמים ביותר הוא קטלוג רכב. האמריקאים הם רודפי מכוניות, ויותר מכך, הם רודפי רפיה התחושה של אפשרות בחירה, גם ברכיב כאשר הבחירה היא בין עור מול בד, אריבעה צילינדרים מול שישה, סוגי צמיגים, גימור לוח השעונים או טורבו. כשבוע שעבר ביקר אותי חבר שהגיע אליו במיוחד כדי לבצע את המשימה של לבחור את מאפייני המכונית החדשה שלו, "החופש הממוצע" שלו. ואף על פי שהוא כיסה את הקטלוג בכמה מאות סימונים ונראה כסובל מכל התהליך, הוא כל הזמן הרגיע את עצמו שגם אם לא יאהב את התוצאה, הוא לא תקוע איתה. אפשר בקלות לעשות טרייד אין.

לא "המציאות של המחר". זו המציאות של היום. תכנות יצורים חיים באמצעות הנדסה גנטית של ביציות ועוברים כבר מתבצע בהצלחה במעבדות, ומה שמפריד את ההנדסה הגנטית מבני האדם הוא בעיקר שאלות של ייעול תהליכים, עניינים מינהליים והשאלה האתית של הוכחת היתר. ערב בדרכי הטבע, גם אם כדי לפטור את החברה מחולימים ומומים.

זה באמת כבר כאן. כבר עתה חוקרים מחלות אנושיות על ידי הולדת עכברים שנושאים גנים שמתאימים למחלה. אני חנו יכולים לגרום לקופי רוזס ולחזירים לזהור בחושך על ידי שילוב גן של מרוזה ברצף הגנטי שלהם. במאי 2010 מרענים הצליחו לראשונה ליצור חיים מלאכותיים כאשר שטלו רצף דנ"א שלם בתוך תא מת, וגרמו לו להתעורר לחיים ולהתחיל להתחלק. ואצל בני אדם התשתית כבר מוכנה, ושמה "הפריה חוץ-גופית": הוצאת ביציות, והפרייתן והשתלתן בחורה ברחם. ההברל בין זה לבין בני אדם בהזמנה הוא בעיקר ביצוע ההזמנה. כשחושבים על הנדסה גנטית מיד קופץ לראש דימוי של אדם ספורטיבי עם כוחות סיבולת על-אנושיים. את הכוחות האלה אפשר להנדס על ידי חיווך גרסה של האנזים הממיר אנגייוטנסין (שמה: ACE I/BDKRB2) באופן שידרוש

סיבולת עילאית תושב באמצעות טיפול באנזים אנגייוטנסין, כך שנודקת לפחות חמצן בעת הפעלת השרירים. רוזן יושג דרך הנדוס הגן FABP2, וגם את מידת הדחיות אפשר לתכנן

ד"ר מועלים הוא מומחה לביולוגיה אבולוציונית ומחבר רב המכר "חוקא החלשים שורדים" ואלות לשרון מועלים: asksharon@calcalist.co.il

שיזף רפאלי

מתבונן בעולם החדש

האם השקר חיוני לדמוקרטיה?

סקירת היסטורית מגלה שכן, ושהשקר גם משתלם

בימים של ויקיליקס, אליג'ו זירה ומהפכות טוויטר, בולטת תופעה שנחשבת לחלק בלתי נפרד ממלאכת ההנהגה הפוליטית: הונאת המונים. האם מנהיגים משקרים סתם כי כך קל להם יותר, וכעת, בעידןנו, ישקרו פחות, או שמא "מריחת" המונים היא תנאי לקיומו של שלטון מסודר?

הספר "מדוע מנהיגים משקרים: האמת על השקר בפוליטיקה בינלאומית" שיצא באחרונה בארצות הברית מנסה לגלות בדיוק את זה.

המחבר, ג'ון מירשהיימר, הוא פרופ' סור ליחסים בינלאומיים באוניברסיטה של שיקגו. הוא שירת שנים רבות בחיל האוויר האמריקאי. הוא נודע בשל כתיבתו הדעתנית והמעוררת סערות ציבוריות. סדרת מאמרים מפורסמת שלו ביקרה בחריפות את פעילות הלובי הישראלי בארצות הברית והשפעתו, השלילית לפעמים, על קובעי המדיניות בושינגטון. מתנגדיו מאשימים אותו באגנטיזם, ולולים במרדע המדינה של ימינו.

בניסיון להבין את הכללים הנסתרים שמאחורי שקרי המנהיגים, מירשהיימר

אחד הממצאים הוא שבאמריקה מתקבלים בהבנה הזעם על הבגידה מתפוגג מהר והעם נוהג כמו ילד שמבין שהורה עשה זאת מאהבה. גם כאשר המדיניות שגולדה בבלוק השקר משתלם.

החל לאסוף נתונים. הוא סקר הררי מקרים שבהם מנהיגים נתפסו באמירת אי-אמת גסה, וגילה ממצא מפתיע: מנהיגים משקרים לעמם הרבה יותר מאשר למנהיגי מדינות אחרות. במערכת הבינלאומית אין באמת חוק או צדק אלא רק כוח ואינטרסים, אבל דווקא שם האמינות האישית חוקה יותר מאשר בתוך מדינה.

כן, יש שקרים בינלאומיים מפרסמים: השקרים ההרדיים של גרמניה הנאצית וברית המועצות בתקופת מלחמת העולם השנייה, או האופן שבו פיראט הסוהוה בפני ארצות הברית את פיתוח תוכנית הגרעין. אולם לרוב, מנהיגי מדינות ורות יודעים על המתרחש בתוך מדינה יותר משיוודעים על כך אחרת. בין השקרים שמירשהיימר מצטט בולט אחד צבועני במיוחד: כאשר ממשלת בריטניה המציאה את הטנק בתקופת מלחמת העולם הראשונה היא הסוותה את פיתוחו באמתלה שזוהו בסך הכל מוביל מים שמיועד לסייע למשק החקלאי הרוסי. מכאן מקור השם "טנק", ולכן גם הטנקים הבריטיים המוקדמים עוטרו בכתובות ברוסית.

עוד פרט מפתיע שמירשהיימר גילה הוא שמנהיגי מדינות דמוקרטיות משקרים לעמם הרבה יותר מאשר מנהיגי מדינות טוטליטריות. מירשהיימר מסביר זאת בכך ששקרים הכרחיים לתפקודן של דמוקרטיות. כאשר כל צעד דרוש תמיכה ציבורית מהירה ואחידה, צריך ליצור מסר שהוא חד ופשטני הרבה יותר מכפי שהמציאות תוכל אי פעם להיות. וכאשר אין במציאות שום פרט שמסייע למסר, מנהיגי דמוקרטיות נאלצים לפברק פרי

ישראל מכנבת בספר. הוא מנתח את הנרטיבים סביב בריחת - גירוש - הפליטים הפלסטינים ב-1948, את הטיפול הרשמי בטבח בקיביה בשנת 1953 ואת פרשת לבון. הוא מצטט בששון את יצחק שמיר שאמר ש"למען ארץ יש ראל מותר לשקר", את לוי אשכול שאמר באופן חינני יותר: "הבטחתי, אבל לא הבטחתי לקיים", ואת משה שרת שאמר ששקר הכרחי לעמידה בראשות ממשלה, ושלכן הוא כנראה אינו מתאים לתפקיד. הספר אינו בית משפט למנהיגים שקרנים, זהו תיאור של מציאות, ולפריקים מתן הכשר לה. אבל השורה התחתונה של מירשהיימר פסימית. לדעתו, דווקא בעידן השקיפות, ההדלפות ומקורות המידע האלטרנטיביים, השקרים יתרבו עד שעולם המידע כולו יידמה למסך ערפל. רק כך, מתברר, אפשר להנהיג דמוקרטיה.

חופי רפאלי הוא ראש מרכז שגיא ובית הספר לניהול באוניברסיטת חיפה sheizf.rafaeli.net

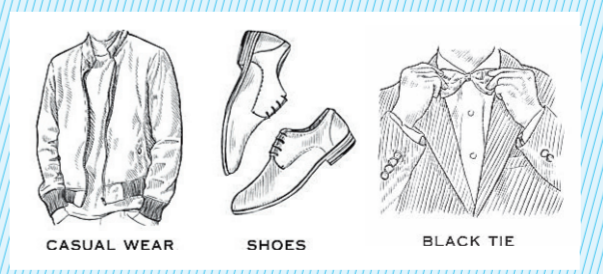

מה הלאה

אחרי עדכונים מהשטח

1 תעלומה: מי חיסל את הקולנוע
בגיליון פברואר של המגזין "GQ" בודק מארק האריס מה השתבש בתעשיית הסרטים ההוליוודית בשנים האחרונות. או אם להיות מדויקים יותר, איך זה שיש כל כך הרבה סרטים גרועים וכל כך מעט יצירות טובות. המסקנה שלו היא שהפוטנציאל השיווקי של סרט הפך להיות המודד היחיד עבור האולפנים, ששכחו שסרטים הם קודם כל סיפור טוב.
<http://is.gd/4Yltu0>

2 אופנה: חנות למכירת סטייל
"Mr Porter" הוא שמו של מגזין וחנות מקוננת לבגדי גברים אלגנטיים (גם הבגדים, אבל קודם כל הגברים שלובשים אותם). המחירים אמנם בפאונדים, אבל גם הסטייל, כך שגם מי שאין לו ארגון כבד ועדיין רוצה להבין איך עושים את זה נכון מחזון להציף. מר פורטר שולח גם לישראל.
<http://www.mrporter.com>

3 תחבורה: סגווי חד-אופן
עוד לא הספקנו להתארגן על סגווי, והנה מגיע הורש הפוטנציאלי שלו, והוא מצויד - מה אתם יודעים - בגלגל אחד בלבד. SoloWheel מונע גם הוא בחשמל ומתאנה במערכת גיירוסקופית לייצוב, אבל הוא נטול כידון ומשווה לאדם שמתגלגל עליו חוות של ליצן הנסיונים הראשונים בהחלט לא נראים יציבים מדי, אבל זה בהחלט חזון מרגש.
<http://is.gd/divLvB>

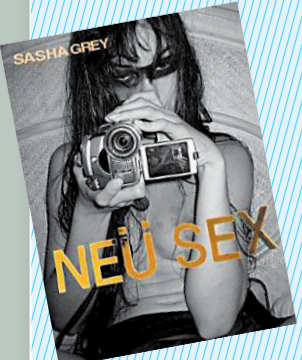
4 עדות: צילומי המהפכה המצרית
רוי סמאחה הוא במאי לבנוני שנקלע לקהיר בזמן המהפכה. צילומיו משם, רובם אישיים ולא מתחלמים, זיכו אותו בפרס הראשון בתחרות שערכה יצרנית המצלמות המיתולוגית Leica. גם הראיון איתו בבלוג החברה שווה קריאה.
<http://is.gd/M2xJE6>

5 גאדג'יט: חגורת בטיחות לאיפד
HandStand מתחבר לאחוריים של האיפד, מרגע זה אותו ליד שלכם. מרגע זה אתם יכולים להפסיק לדאוג לו כאילו היה פג זעיר (ונטוב ביטוח), ולהתחיל ליהנות באמת מהצבעוע שלכם. נוסף על תחושת הביטחון והניידות, הנדסטנד גם מאפשר לסובב את האיפד ב-360 מעלות, ככה שגם החיילים שנצמדו אליכם ברכבת יוכלו ליהנות. 50 דולר ואחם שם.
<http://thehandstand.com>

6 ספורט: מאמן פינג פונג
כמו שכולנו יודעים, אין דבר כזה חבטת גביי טובה מדי. ה-iPong הוא מאמן פינג פונג אישי שיודה כדורים ללא הפסק כדי לשפר את הביצועים של העומד מולו. אם אין לכם שולחן פינג פונג זה לא נורא. ה-iPong מאוד יפה, ומחזיק יופי גם כוואזה אלגנטית על שולחן האוכל. 150 דולר באמזון.
<http://is.gd/TeyyLA>

7 אמנות: כוכבת פורנו לבושה
שחקנית הפורנו אששה גריי מוציאה ספר צילומים חדש, מלא דיוקנאות עצמיים שלה. לספר קוראים Neu Sex, והצצה אל 190 עמודיו לא מבהרת על תגלית גדולה. הרבה תמונות עם איפור מרוח, בלי עירום. ובכל זאת, אששה גריי 17 דולר באמזון.
<http://is.gd/sF43MX>